

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง “การปรับตัวของผู้ต้องขังให้เข้ากับสภาพเรือนจำ : ศึกษาเฉพาะกรณีเรือนจำกลางคลองเปรม” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการปรับตัวของผู้ต้องขังให้เข้ากับสภาพเรือนจำ ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปรับตัวของผู้ต้องขังให้เข้ากับสภาพเรือนจำ แสวงหาแนวทางในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังเพื่อประโยชน์ในการแก้ไขฟื้นฟูที่เหมาะสม กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาคั้งนี้ คือนักโทษเด็ดขาดในเรือนจำกลางคลองเปรม จำนวน 334 คน โดยใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย ค่าร้อยละ (Percentage) ค่ามัชฌิมเลขคณิต (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้วยสถิติไคสแควร์ (Chi-square) สรุปผลการศึกษา ดังนี้

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 29-39 ปี จบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา ภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล สถานภาพสมรสโสด ก่อนต้องโทษประกอบอาชีพบริษัท/เอกชน/ลูกจ้าง และมีรายได้ตั้งแต่ 5,001-10,000 บาท ส่วนใหญ่กระทำผิดในคดียาเสพติด กำหนดโทษ ตั้งแต่ 10-20 ปี จำคุกมาแล้ว ตั้งแต่ 2-7 ปี การยอมรับในกระบวนการยุติธรรมอยู่ในระดับปานกลาง มีความสัมพันธ์กับครอบครัวอยู่ในระดับปานกลาง ความสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมอยู่ในระดับปานกลาง การปรับตัวทางสังคมของผู้ต้องขังอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนการปรับตัวของผู้ต้องขังให้เข้ากับสภาพแวดล้อมในเรือนจำอยู่ในระดับปานกลาง โดยผู้ต้องขังสามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพเรือนจำได้ในระดับปานกลาง สำหรับปัญหาที่มีผลต่อการปรับตัวของผู้ต้องขัง พบว่า เจ้าหน้าที่เรือนจำปฏิบัติต่อผู้ต้องขังอย่างไม่เป็นธรรม ขาดทัศนคติที่ดีต่อผู้ต้องขังและขาดจิตวิทยาในการควบคุมผู้ต้องขัง มีการแสวงหาประโยชน์จากผู้ต้องขัง ขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องสิทธิและสวัสดิการผู้ต้องขัง ความแออัดในเรือนจำ ปัญหาอาคารสถานที่ เช่น ห้องน้ำ ห้องนอนคับแคบ ไม่มีมิดชิด อาหารและน้ำดื่มไม่เพียงพอ ขาดแคลนเครื่องอุปโภค สาธารณูปโภค สวัสดิการด้านต่าง ๆ ไม่เพียงพอ มีพาหนะนำโรคต่าง ๆ แพร่กระจาย เช่น ยุง หนู แมลงสาบ ปัญหาการจำกัดการส่งพัสดุ เวลาเยี่ยมญาติน้อย การฝึกวิชาชีพไม่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ภายหลังพ้นโทษได้ การปฏิบัติกิจวัตรประจำวันต่าง ๆ รวมไปถึงการทำงานในเรือนจำ ถูกกดดันและบีบบังคับ จากการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปรับตัวของผู้ต้องขังให้เข้ากับสภาพเรือนจำ คือ การยอมรับในกระบวนการยุติธรรม ความสัมพันธ์กับครอบครัว และความสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรม ส่วน อายุ ระดับการศึกษา ภูมิลำเนา สถานภาพสมรส กำหนดโทษ ระยะเวลาที่ถูกจองจำ ไม่มีอิทธิพลต่อการปรับตัวของผู้ต้องขังให้เข้ากับสภาพเรือนจำ แต่อาชีพก่อนต้อง

โทษและรายได้ก่อนต้องโทษมีอิทธิพลต่อการปรับตัวของผู้ต้องขังให้เข้ากับสภาพแวดล้อมของเรือนจำ และมีอิทธิพลต่อการปรับตัวของผู้ต้องขังให้เข้ากับสังคมในเรือนจำ

ข้อเสนอแนะจากผู้ศึกษา คือ กรมราชทัณฑ์ควรมีการอบรม ส่งเสริม และพัฒนาความรู้ให้แก่เจ้าหน้าที่เรือนจำเกี่ยวกับเรื่องจิตวิทยาในการควบคุมดูแลผู้ต้องขัง อาชญาวิทยา ทัณฑวิทยา เป็นต้น เพื่อให้สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการทำงาน และก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของสังคม รวมไปถึงทัศนคติเกี่ยวกับการแก้ไขและพัฒนาพฤติกรรมของผู้ต้องขัง ส่งเสริมการมีจริยธรรมในการทำงานเพื่อป้องกันการแสวงหาผลประโยชน์จากผู้ต้องขัง เรือนจำควรมีการจัดสวัสดิการด้านต่าง ๆ แก่ผู้ต้องขังอย่างพอเพียง เช่น อาหาร น้ำดื่ม ยารักษาโรค รวมไปถึงการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพของเรือนจำ เช่น อาคาร สถานที่ บริเวณพักผ่อนหย่อนใจ เป็นต้น มีการจัดกิจกรรมนันทนาการต่าง ๆ เช่น กิจกรรมกีฬา กิจกรรมดนตรี การออกกำลังกาย เป็นต้น รวมไปถึงการจัดกิจกรรมที่เป็นการส่งเสริมความสัมพันธ์ในครอบครัวของผู้ต้องขัง เช่น การเพิ่มเวลาในการเยี่ยมญาติของผู้ต้องขัง การให้เยี่ยมในกรณีพิเศษสำหรับผู้ต้องขังที่มีความประพฤติดี เป็นต้น กรมราชทัณฑ์ และเรือนจำควรมีการกำหนดมาตรการ กฎ ระเบียบต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ของสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา เพื่อเป็นการป้องกันมิให้เกิดการผิดระเบียบขึ้นในเรือนจำ รวมทั้งการนำกฎ ระเบียบต่าง ๆ มาใช้ปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกับผู้ต้องขังทุกคน นอกจากนี้กระบวนการยุติธรรมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการศึกษาและส่งเสริมให้มีการใช้มาตรการลงโทษอย่างอื่นมาใช้แทนการจำคุกเพื่อลดจำนวนผู้กระทำผิดที่จะเข้าสู่เรือนจำ ลดปัญหาความแออัดภายในเรือนจำ เพื่อให้การดำเนินงานของเรือนจำทั้งในด้านการควบคุมและการแก้ไขเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ควรมีการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมเพื่อสร้างความศรัทธา เชื่อมั่นให้เกิดขึ้นในการทำงานของกระบวนการยุติธรรมว่าจะสามารถอำนวยความยุติธรรมให้แก่ผู้ต้องขังได้ เช่น การจัดกิจกรรมการให้ความรู้ทางด้านกฎหมาย การให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับคดีความต่าง ๆ การปฏิบัติงานตามขั้นตอนด้วยความรวดเร็ว เป็นต้น

Abstract

This is a study on “The Adaptation to Prison Life of Inmates in Klong Prem Central Prison” The main objectives of this study are studying factors that influence the adaptation to prison life of inmates, studying the influential factors to adaptive behavior and the pathways to effective rehabilitation. The researcher used a sample group of 334 inmates in Klong Prem Central Prison all being first-time offenders. The methodology used in this study is survey research and collecting data by questionnaires. The statistics included are percentage, mean, standard deviation and testing with chi-square at 0.05 level significance.

The result derived from the study are:

The sampling group of inmate's aged ranged between 29-39 years old, secondary education level, single, and originally from Bangkok and suburbs. They are generally employees of private companies with an average income of 5,001-10,000 bahts a month. The majority committed crimes involving drug offence, sentence ranging from 10-20 years and the period of incarceration 2-7 years. Their acceptance of the criminal justice process, family relationship, criminal justice officer relationship and the adaptation to prison environment are at “medium” level. The study found that inmates' relationships with criminal justice officer are beset by problem as follow: unfair treatment of inmates by officer is common, unhealthy stereotyped superior attitude of officers towards inmates, harsh prisoner control without psychological technique as prevalent, officers take undue advantage of their position bribe taking is the rule, insufficient knowledge, understanding and application of inmates' rights and welfare. Prison environment's problem are overcrowding in cells, no privacy in toilets, food and drinking water are not enough, basic facilities are not enough, disease carrying pests (e.g. rats, mosquitoes and cockroaches), limitation of parcels, not enough visiting time, unrealistic and outmoded general vocational training, forced labor practice makes prison life difficult. The Hypothesis Testing found that Influential factors affecting the adaptation of inmates to the prison environment are: the acceptance of the justice process, family relationship and original justice officer relationship which rely on the

inmates' previous occupation and the incomes, type of offenses affect the adaptation of community in prison

Recommendation to the study:

The department of correction should focus on these concerns: prison officers should be training and developing officer knowledge for controlling images with psychological techniques, adjusting officers' attitude to modern world in the way to rehabilitate, supporting the moral program to prevent officer from taking undue advantage of their positions. The prison should manage the environmental problem by sanitary food and drinking water including adequate medicine supply, install good physical plant in prison e.g. clean recreational area that will reduce the depression of inmates, promote activity of inmates such as music, sports or exercises. Support more family relation activities, for instance: extended time of visiting, privilege for good behavior of inmates, vocational training program should supply the current labor market and skill on community life, application of modern regulations according to global's change and equality on using these regulations for all inmates , The Criminal Justice process should be finding the methodology that uses instead of imprisonments other means to reduce the member of prisoners that will result in efficient good control and rehabilitation, conducting creative activities between the justice process officer and inmates to ensure that there will be justice for all, e.g. effective prisoner counselling for every kinds of case, Reduced red tape come stop criminal justice process on processing.